

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/38612 GK 85

Sayı : Z-81625851-610- 266
Konu : Soru Önergesi (7/38612)

14.09.2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 15.01.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1778190 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ile Ankara Milletvekili Sayın Aliye TİMİSİ ERSEVER tarafından yöneltilen 7/38612 Esas Numaralı yazılı soru önergesine ilişkin cevap aşağıda sunulmuştur.

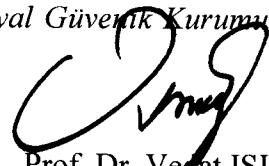
"20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun amacı; işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzenlemek olup ilgili Kanun; kamu ve özel sektöre ait bütün işlere ve işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine, çırak ve stajyerler de dâhil olmak üzere tüm çalışanlarına faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanmaktadır. Kanun kapsamında tüm işverenlerin; mesleki riskleri önlemesi, eğitim ve bilgi verilmesi dâhil her türlü tedbiri alması, iş sağlığı ve güvenliği açısından gerekli organizasyonu yapması, gerekli araç ve gereçleri sağlaması, sağlık ve güvenlik tedbirlerini değişen şartlara uygun hale getirmesi, risk değerlendirmesini gerçekleştirmesi, çalışanları sağlık gözetiminden geçirmesi ve mevcut durumu iyileştirilmesi için çalışmalar yapması gerekmekte olup ayrıca çalışana görev verirken, çalışanın sağlık ve güvenlik yönünden işe uygunluğunu göz önüne almalıdır. Bununla birlikte, işyeri dışındaki uzman kişi ve kuruluşlardan hizmet alınması ve çalışanların iş sağlığı ve güvenliği alanındaki yükümlülükleri işverenin sorumluluklarını ortadan kaldırmamaktadır.

Bakanlığımızca yıl içinde yürütülen iş teftişi faaliyetleri, geçmiş yıllara ait istatistikî veriler, ulusal politikalar ve ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak, çalışma hayatının riskleri ve öncelikleri ile Bakanlığımızın kaynakları dikkate alınarak programlı teftişler ve program dışı teftişler şeklinde yürütülmektedir. Programlı teftişler, çalışma hayatındaki sorunların değerlendirilmesi ve önceliklendirilmesi sonucu belirlenen alanlarda veya sektörlerde yahut özel bir risk grubu hedeflenerek belirlenen işyerlerinde çalışma hayatı ile ilgili mevzuat hükümlerinin uygulanmasının denetlenmesi amacıyla gerçekleştirilen teftişlerdir. İncelemelerden oluşan program dışı teftişler ise programlı teftişler dışında kalan ihbar, şikâyet vb. talepler üzerine veya Bakanlığa intikal eden evraklardan teftiş hizmetiyle bağdaşır nitelikte olanların teftiş programına alınması sonucu gerçekleştirilmektedir.

Çalışma şekilleri yönünden hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılan motokuryeler 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi (4/1-(a)) kapsamında sigortalı olabilmekteyken, hizmet akdine bağlı olmaksızın kendi nam ve hesabına çalışanlar ise Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi (4/1-(b)) kapsamında sigortalı olabilmektedir. Bunun yanı sıra motosikletler ticari araç olarak da tescil edilebilmektedir. Trafik denetimlerinde ticari araç sürücülerinin yüzüne karşı tebliğ edilen trafik idari para cezası karar tutanaklarına ait bilgilerden yapılan kontrolde kayıt dışı çalıştığı saptanan kişilere yönelik resen tescil işlemi gerçekleştirilmekte olup, ayrıca bu çapraz kontroller kapsamında da motokuryelerin kayıtlı istihdamı yönünden Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından tespit yapılabilmektedir.

Bununla birlikte, önergede yer alan konulara ilişkin veriler Sosyal Güvenlik Kurumunun internet sayfasında (www.sgk.gov.tr) yayımlanmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Vedat IŞIKHAN
Bakan